

Book Review: Understanding Gifted Children: The Helical of Gifted Children in Family, Education System and Society.

Author: Faruk LEVENT

Derya ERYİĞİT*

Received: 25 January 2014

Accepted: Day Month 2014

Abstract: In this study it is aimed to look through the different dimensions of the book; written by Faruk Levent: "Understanding Gifted Children: The Helical of Gifted Children in Family, Education System and Society." The structure and contend of the book is examined to introduce the book to the target group as a valuable source.

Key words: gifted children, gifted children and family, gifted children and society, gifted children and education system

---

* Research Asistant, Marmara University, Atatürk Faculty of Education, Istanbul, Turkey, e-mail: derya.eryigit@marmara.edu.tr

Kitap İncelemesi: Üstün Yetenekli Çocukları Anlamak: Üstün Yetenekli Çocuklar Sarmalında Aile, Eğitim Sistemi ve Toplum Yazar: Faruk LEVENT

Derya ERYİĞİT*

Alış Tarihi: 25 Ocak 2014

Kabul Tarihi: Gün Ay 2014

Özet: Bu çalışmada; yazarlığını Faruk Levent'in yaptığı "Üstün Yetenekli Çocukları Anlamak, Üstün Yetenekli Çocuklar Sarmalında, Aile, Eğitim Sistemi ve Toplum" isimli kitabın farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Biçimsel ve içerik yönünden yapılan bu incelemede, kitap hedef kitesine rehberlik edecek bir şekilde tanıtılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Üstün yetenekli çocukları anlamak, kitap inceleme

GİRİŞ

Zekâ, günümüzde bilinçsiz ve yanlış kullanılan kavramlardan biridir. Her ne kadar başarı için oldukça önemli bir kıstas olarak görülse de zekânın tam olarak ne anlama geldiğini bildiğimiz pek söylenemez. Zekâ kavramına yabancı olduğumuz kadar üstün zekâlı birey kavramına da bir o kadar yabancıyız. Üstün zekâlı bireyler ve özellikleri hakkında, toplumda doğru olmayan kanı ve tutumlar bulunmakta. Aynı şekilde üstün zekâlı ve üstün yetenekli birey kavramları arasında da bir karmaşa söz konusudur. Bu gibi nedenlerle pek çok üstün yetenekli çocuk gerek öğretmenleri gerekse anne ve babaları tarafından anlaşılamiyor ve bu bireylerin yetenekleri keşfedilemeden köreliyor. Yrd. Doç. Dr. Faruk Levent, bu ve buna benzer konuları "Üstün Yetenekli Çocukları Anlamak" kitabında örneklerle anlatarak öğretmenlere ve ebeveynlere çok değerli bilgiler sunuyor.

"Üstün Yetenekli Çocukları Anlamak" kitabı, 178 sayfadan ve 8 bölümden oluşuyor. Birinci bölümde zekâ ve üstün yetenekli birey kavramlarının tanımı yapılırken, ikinci bölümde bu tanımlar doğrultusunda üstün yetenekli çocukların özellikleri açıklanmış. İkinci bölümde, üstün yetenekli çocukların zihinsel özelliklerinin yanı sıra psikososyal ve kişilik özelliklerine de yer verilerek bu çocuklar farklı boyutları ile de tanıtılmış. Bölümün en dikkat çekici kısmı ise üstün yetenekli bireyler hakkındaki efsanelerin gerçeklerle çürütüldüğü tablodur. Yazar, bu tabloda pek çok eğitimcinin bile zihninde yer etmiş efsaneleri gerçekleri ile değiştirmeyi amaçlamış ve bunda da oldukça başarılı olmuş.

Kitabın üçüncü bölümünde belki de üstün yeteneklilerin eğitiminde en çok zorlanılan aşama olan bu bireylerin tespit edilmesi ve tanılanması konusu işlenmiş. Bir önceki bölümde yazar, üstün çocuklar hakkındaki efsaneleri çürütürken çok önemli bir

* Araştırma Görevlisi, Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, İstanbul, Türkiye, derya.eryigit@marmara.edu.tr

cümle ile bu konuyu açıklamış: “Erken yaşta tanılanmayan üstün yetenekli çocuklar, yetenekleri keşfedilemediği için sıradan yetişkinler haline gelebilir”. Bu cümle, üstün yetenekli bireylerin erken yaşta ve doğru tanılanmasının ne kadar önemli olduğunu anlatmaya yetiyor. Kitabının bu bölümünde üstün yetenekli çocukların tanılanmasında karşılaşılan güçlükler başlığında yazar, üstün yetenekli çocukları tanımlarken karşılaşılan zorluklara değinmiş. Bu başlık altında; üstün yetenekli çocuklar ile parlak zekâlı çocukların karıştırıldığını; bu iki tip bireyin farklı özellikler taşımalarına rağmen aynı kategoride tanılanmalarının sakıncalarına işaret edilmiş.

Yazar, kitabının dördüncü bölümünde üstün yetenekli çocukların ihtiyaçları üzerine yoğunlaşmış ve bu çocukların özellikleri nedeniyle karşılaşılabilecekleri problemlere değinmiş. Özellikle yazarın üstün yetenekli çocuklarda görülen eş zamanlı olmayan gelişimi anlatırken 15 yaşında üniversiteye başlayan üstün yetenekli bir çocuğun yaşadıklarını bizlere aktarması, bu bireylerin yaşadıkları sorunları daha iyi anlamamızı sağlıyor. Bölümün en dikkat çeken kısmı ise üstün yetenekli çocukların akademik başarısızlık yaşayabileceklerinin anlatıldığı “Akademik Başarısızlık” başlığıdır diyebiliriz. Çünkü bu başlıkta yazar, üstün yetenekli çocukların zekâ seviyelerinden beklenenin altında başarı gösterebileceklerini dile getirerek hem zihnimizdeki bu çocukların her alanda başarılı olması gerekir tabusunu yıkmamıza hem de üstün yetenekli çocukları değerlendirirken akademik başarının ne kadar sığ bir kıstas olarak ele alındığını anlamamıza yardımcı oluyor.

Kitabın beşinci bölümünde, üstün yetenekli çocukların eğitimi için ihtiyaç duyulan stratejiler ve öneriler göze çarpıyor. Bu bölümde yer verilen eğitim stratejileri ve sınıf yönetimi taktiklerinin bütün öğretmenler için altın niteliğinde öneriler olduğunu söyleyebiliriz. Bu bölümün sonunda ise ülkemizde üstün yetenekli çocukların eğitimi alanında faaliyet gösteren kurumlar inceleniyor.

Kitabın altıncı bölümünde, üstün yetenekli çocukların öğretmenlerinin özellikleri ve yetiştirilmesi konularına yer verilmiş. Özellikle bu bölümde, üstün yetenekli çocukların öğretmenlerinin yetiştirilmesi hakkındaki bilgiler, üstün yetenekli çocuklar için hazırlanmış programların başarı ya da başarısızlığında öğretmen rolünün ne kadar önemli olduğunu bizlere gösteriyor.

Yedinci bölümde, üstün yetenekli çocukların ailelerinin yaşadıkları sıkıntılara ve ebeveynler için birtakım tavsiyelerde bulunulmuş. Bu bölümü incelediğimizde, ülkemizde üstün yetenekli çocuklar sarmalında en mağdur kesimin anne-babalar olduğunu fark ediyoruz. Üstün yetenekli bir çocuğa sahip olmanın ne kadar zor olduğunu anne ve babaların kendi ifadelerini okuyunca daha iyi anlıyoruz.

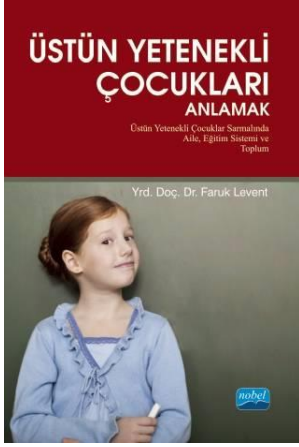
Kitabın son bölümünde ise üstün yetenekli çocuklara yönelik genel önerilere yer verildiğini görüyoruz. Sadece eğitimci ya da anne babaya verilen öneriler değil aynı zamanda yasal düzenlemeler, yapısal düzenlemeler ve mesleki yönlendirmeye kadar pek çok konuda faydalı olabilecek öneriler sıralanıyor.

Ayrıca kitabın sonunda yer alan “Ekler” kısmında, yüzünüze gülümseme yerleştirecek hikâyeler ve ifadeler bulunuyor. “Üstün Yetenekli Çocuklar Eğitimleri Konusunda Neler Düşünüyor?”, “Üstün Yetenekli Çocuklar Eğitimleri Konusunda Neler Düşlüyor?”, “Üstün Yetenekli Çocukların Ütopik Düşünceleri” ve “BİLSEM Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Düşünceleri” başlıklarındaki ifadeleri okumak son derece keyifli olmakla birlikte okuyucunun farkındalık düzeyini artırır nitelikte olduğu söylenebilir.

Kitabı genel olarak ele aldığımızda, bu kitabın gerek anne-babalar, gerek eğitimciler gerekse karar alıcılar açısından önemli pek çok bilgiyi barındırdığını söyleyebiliriz. Kitap

91 Üstün Yetenekli Çocukları Anlamak ...

sadece bilgi vermekle kalmıyor aynı zamanda kendimizi hem üstün yetenekli çocukların hem de onların ebeveynlerinin ve öğretmenlerinin yerine koymamızı sağlıyor. Bütün bunları yalın ve anlaşılır bir dille anlatması ise bu kitabı herkes tarafından anlaşılabilir ve kullanılabilir bilgiler veren değerli bir kaynak haline getiriyor.

Yazar: Faruk Levent

Yayınevi: Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

Basım Yılı: 2013

Sayfa Sayısı: VI + 178

ISBN: 978-605-133-686-2